

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SKOLEBLADET

Udgivet af FINN FRIIS og STIG RODE.

Nr. 1.

1. Marts 1910.

1. Aarg.

Bjørnstjerne Bjørnson.

I denne Tid, hvor næsten alle taler om den dødssyge Bjørnson, vil denne lille Artikel om Bjørnsons Liv som Digter, maaske interessere vore Læsere.

I Aarene før 1850 havde Norge ikke haft noget Teater, hvor man talte Norsk. Skuespillene var danske, Skuespillerne var danske, og alt var dansk.

Naar Welhaven overfor Wergeland havde erklæret, at det norske Sprog ikke var »blødt og velklidende« nok til at fremføres paa Scenen, saa var alle den Tids dannede Mennesker enige med ham. Men saa kom Violinisten Ole Bull hjem til Bergen, fra en Rejse i Udlandet; han samlede en Flok teaterinteresserede Folk, og med dem aabnede han en »National-Scene«, som indviedes med et af Holbergs Skuespil. Forsøget lykkedes, og den nye National-Scene blev en slem Rival for det saakaldte »Kristiania Teater« (hvor man som sagt talte dansk); men hvorfra skulde man faa et norsk Repertoire?

Der var flere norske Forfattere, som havde skrevet Skuespil; men de duede ikke til at trænge de danske ud. Men saa fik Ole Bull fat paa Henrik Ibsen og Studenten Bjørnstjerne Bjørnson; og snart skulde disse Navne vise, at en norsk Scene ikke skulde mangle originale Skuespil, som kunde hamle op med de danske. Det første af Bjørnsons Skuespil, der blev opført, var »Mel-

lem Slagene« (som en Uges Tid før var blevet forkastet i København).

Hans første Værker blev dog ikke modtaget med enstemmig Beundring, da de var saa forskellige fra dem, Læseverdenen var vant til at beundre.

Alligevel blev Bjørnsons Digterry hurtigt grundlagt. Bjørnson elskede nemlig at skrive om Bondelivet, og da man paa den Tid godt kunde lide Bondebeskrivelser, tog man vel imod hans Bondehistorier.

Efter »Mellem Slagene« fulgte Dramaet »Sigurd Slembe« og flere andre.

Bjørnson, der er født d. 8. Dec. 1832 i en af Dovrefjældets Dale i Kvikne, var i Studentertiden og langt gennem Livet stærkt paavirket af Grundtvig. Han har to Gange været Teaterdirektør; fra 1857—59 i Bergen og fra 65—67 i Kristiania. Begge Steder bidrog han sit til at forjage den danske Skuespillerkunst og skabe en national Skueplads. Bjørnson har jo skrevet Norges Nationalsang: Ja vi elsker Da han i 1905 rejste gennem Danmark, sang man den overalt, hvor han kom frem; tilsidst blev han ked af den. En Dag han stod sammen med Peter Nansen paa en Altan udenfor sit Hotel her i København, og et Kor af Studenter begyndte at synge: Ja vi elsker sagde han: »Du ved ikke hvor jeg hader den Sang, Peter!« Alligevel er den det af hans Digte, som vil leve længst.

Bjørnson var nu 30 Aar, og havde allerede skrevet en Mængde udmær-

kede Skuespil; men først i 1867 udgav han sin første Bog om det moderne Liv: »En Fallit«. Nu fulgte hurtigt paa hinanden Skuespillet »Kongen«, Fortællingerne »Magnhild« og »Støv« og flere andre.

Bjørnson har lige fra sin Ungdom været meget politisk interesseret, og han var i høj Grad mod Unionen. Da han i 1880 var Norges største Folketaler, agiterede han vældigt imod den. Saa endelig i 1905 blev Unionen sprængt. Men da der skulde stemmes om Norge skulde være Republik eller Kongedømme, svigtede Bjørnson, der før havde været Republikaner, sit Parti, og stemte for Kongen. Norge fik da den danske Prins Carl til Konge, hvilket mange Mennesker var meget kede af.

Et af Bjørnsons sidste Værker er »Over Ævne«.

Som 40aarig Mand købte Bjørnson sin egen Gaard »Aulestad« i Paulsdal, hvor man fortæller om ham, at han elskede at sidde længe paa et vist Sted. Han lod Døren til »det lille Hus« staa aaben, og naar Folk kom paa Landevejen, der gik tæt forbi, kaldte han paa dem, og passiarede saa med dem, mens han sad paa sit ophøjede Sæde. (Hvorvidt det er sandt, tør jeg ikke paastaa).

En Boghandler udgav en Gang en Almanak, hvortil han udbad sig Vignet-Vers af bekendte Digtere. De skulde hver vælge sig en Maa- ned. Bjørnson skrev da følgende lille Vers, som er et Billede paa hans Karakter:

Jeg vælger mig April,
i den, det gamle falder,
i den, det nye faar fæste,
det volder lidt Rabalder,
dog Fred er ej det bedste,
men at man noget vil.

Det fremgaar af dette Vers, at han har en meget frembrusende Karakter, som vist ikke altid har været til »hans bedste«.

En vaad Skøjtetur.

Oversat fra Norsk ved *Edele Friis*.

»Nej Olaf, du faar ikke Lov, hører du! Isen er saa daarlig nu, og saadan som det begynder at blæse, kan den drive til Søs naar det skal være«.

»Ja, men den er ikke tynd, Mo'r! Du kan selv gaa ned ved Stranden, saa kan du se, at det er sandt! Jeg kan stikke denne Stok ned i Sprækken, og endda naar den ikke igennem,« og Olaf viste Mo'r Bedstefaders gamle Knortekæp, der stod i Krogen.

»Ja, den maa være saa tyk, som den vil, det er ikke det, det kommer an paa nu. Du ved, at der er store Revner i Isen, og bliver det Storm sejler det hele ud i Skagerak, og saadan en Sejltur har du nok ikke Lyst til, tænker jeg.«

Olaf sad og surmulede, mens Mo'r tog Tøjet paa for at gaa til Byen.

»Gaa hellere med mig nu, Olaf, eller lav den Fotografiramme færdig til Onkel. Husk, der er ikke mange Dage til hans Fødselsdag.«

»Maa jeg ikke gaa ned paa Isen, Mo'r?«

»Jeg har sagt nej, min Dreng, og dermed Basta!«

»Ja, saa vil jeg hellere blive hjemme,« mumlede han mellem Tænderne.

»Ja, ja, — som du vil,« sagde Moderen, tog en Kurv paa Armen og gik ud alene.

Olaf tog sit Træskærerarbejde frem. Han syntes ellers, at det var saa morsomt, men i Dag vilde det slet ikke gaa for ham. Han sad bare og tænkte paa de blanke Skøjter paa Isen, paa Kammeraterne, der morede sig derude og var ærgerlig paa Mo'r, der var saa forfærdelig bange. — — — Det bankede paa Døren.

»Kom ind!«

Det var Svend. — Skøjterne hang over Skulderen og Huen var trukket ned over Ørerne.

»Skal vi ikke gaa nu, Olaf? Hvorfor sidder du med det nu?«

»Jeg faar jo ikke Lov at gaa paa Isen!«

»Hvorfor ikke det?«

»Mo'r siger, at Isen snart driver til Søs!«

»Ha! Ha! Nej, det gør den skam ikke. Jeg talte lige nu med Ole Fisker, og han sagde, at Isen blev da liggende hele denne Uge ud. Og han har nok bedre Forstand paa det end Kvindfolk!«

»Sagde han det? — Ja, saa gaar jeg med. Jeg kan jo være her igen, før Mo'r kommer fra Byen, saa skal hun se, at hun ikke forstaar sig paa det!«

»Nej, ingen Kvindfolk har Forstand paa saadan noget,« sagde Svend vigtig.

Saa spankulerede de to kloge Herrer ned til Isen med deres Skøjter, i den Indbildning, at de var to store Karle.

Aa, hvor der var morsomt paa Isen.

»Det var godt, at jeg gik med dig, Svend! — Det kan nok være, at den ikke bliver liggende mange Dage alligevel, saa det er bedst at bruge den, saa længe den varer.«

Drengene var nu kommet et godt Stykke udover Isen.

Tilhøjre var der skaaret en bred Rende for Skibene, og Isblokke var sat op paa begge Sider, for at ingen skulde falde i den.

Foran laa Søen aaben, og et Stykke tilbage var der en bred Revne i Isen.

Da Drengene kom ned, var denne Revne ikke bredere, end at de med Skøjterne paa kunde glide over den. — For løb de begge saa roligt af Sted og mærkede ikke, at Vinden var blevet stærkere og nu førte det store Isstykke til Søs.

Da de vendte om, mærkede de

først, hvor det blæste, for nu fik de Vinden imod sig.

Begge to tænkte paa den dybe Revne; men ingen sagde noget. Det havde de ikke Tid til. De arbejdede af alle Kræfter for at komme hurtigere frem.

Alle de andre Skøjteløbere var kommet i Land. De havde ikke povet sig saa langt af Sted.

Paa Ole Fiskers lille Mole stod flere af dem og raabte: »I maa skynde jer, ellers klarer I ikke Revnen.

Men det var nok umuligt at løbe hurtigere. De slog ud med Armene og laa næsten flade for at komme hurtigere frem.

Endelig var de der. Det blaa-sortte Vand skinnede dem uhyggelig i Møde — og Revnen var næsten 2 Alen bred paa det smalleste Sted.

(Fortsættes.)

D. D. S. S.

Hr. Høffding holder i denne Tid en meget interessant Foredragsrække om »Den franske Revolution«, i Folkeuniversitetsforeningen. Sammensteds taler Premierløjtnant Ullidtz om »Luftskibe og Flyvemaskiner«.

De høje Skolepenge.

Forhøjelsen af Skolepengene har vakt stor Misfornøjelse i København. Paa Frederiksberg er den jo endnu ikke traadt i Kraft, grundet paa Kommunens Tilskud. Misfornøjelsen har bl. a. faaet Udslag overfor Forældreforeningens Forretningsudvalg, der nu har maattet trække sig tilbage. Den allestedsnærværende Palle Rosenkrantz har i »Politiken« rettet en Række skarpe, vistnok helt ubegrundede, Angreb mod Hr. Hjort i hans Egenskab som økonomisk Direktør for de forenede Skoler. Denne har svaret

med at lade Sagen gaa til Kultusministeriet. Dog, alt dette hjælper vist ikke til at faa Skolepengene nedsat. Desværre!

Thomas Alva Edisons Barndoms- og Ungdomsaar.

En Skildring ved *Finn T. B. Friis.*

Edison er sikkert det 19de Aarhundredes største Opfinder; hans Opfindelser paa Elektricitetens Omraade og Fonografen har gjort ham verdensberømt.

Studiet af den elektriske Strøm gav i Begyndelsen meget ufuldkomne Resultater, og i adskillige Aar skete der kun ganske smaa Fremskridt. Det var først ved Midten af det 19de Aarhundrede, at Videnskaben fik Øjnene op for den næsten ubegrænsede Anvendelse, der kunde gøres af den nye Kraft.

Paa dette Tidspunkt blev *Thomas Alva Edison* født. Det var den 11te Februar 1847, han første Gang saa Lyset i Milan i Ohio.

Hans Moder, Nancy Elliot, fødtes i Chenango County; hun blev opdraget i Kanada, men af Slægt var hun skotsk.

Edisons Fader, Samuel Edison, var af hollandsk Familie. Den udvandrede fra Amsterdam til Amerika i Aaret 1737.

Mellem Moder og Søn bestod et meget kærligt Forhold, og Thomas nærede den ømmeste Kærlighed til sin Moder. Dels af denne Grund, dels paa Grund af Fattigdommen i den Edisonske Familie, paatog Fru Edison sig at undervise sin Søn. Før hun blev gift havde hun været Lærerinde, saa hun kunde i alt Fald give ham en nogenlunde god Undervisning i de almindelige Skolefag.

Thomas var ikke mere end syv Aar gammel, da hans Fa'r pludselig mistede sin Formue, og der skete en hel Omvæltning i Familiens

Forhold. Familien maatte forlade Milan og begynde forfra paa bar Bund i Byen Port Huron i Michigan.

I Fjorten-Femtenaarsalderen begyndte Thomas, eller »lille Al« som han kaldtes, at sælge Aviser paa den store Pacifikbane. De amerikanske Avissælgere nøjes ikke med at falbyde deres Blade ved Stationerne; de følger med Toget og sælger Aviser undervejs, og naar de saa har forsynet alle Passagerer med Lektüre, gaar de lidt efter langs med Toget og sælger Sodavand, Frugt, Konfekt o. s. v.

(Fortsættes.)

Gnister.

Moderen: »Naa, hvilken Salme sang I saa i Skolen i Dag?«

Lille Svend: »Vi sang den om Bukserne.«

Moderen: »Hvad er det for noget Sludder?«

Lille Svend: »Jo den, der begynder saadan: »Aldrig er jeg uden Vaade.«

Herren: »Nej, min gode Skomager, disse Støvler er virkelig for smaa, dem faar jeg ikke paa, før jeg har gaaet med dem et Par Dage.«

Hovedbrud.

Gaade.

At høre, se og aande er jeg ikke i Stand, og taler dog, som kun et Menneske det kan.

Lidt Geografi.

Ved at omstille Bogstaverne skal dannes:

1) Af Ordet »ringe« Navnet paa en stor Flod.

2) Af Navnene »Posen og Polen« et i det gamle Grækenlands Geografi bekendt Navn.

3) Af Navnene »Adam« og »Nil« Navnet paa en stor By.

ENHVER der køber **5 Numre** af Bladet vil faa et Eksemplar **gratis.**

SKOLEBLADET

Udgivet af FINN FRIIS og STIG RODE

Nr. 2

1. April 1910

1. Aarg.

En mærkelig Ø.

Lidt om Læsø ved ANDREAS NIELSEN.

Da Redaktionen har gjort mig den Ære at bede mig om at skrive lidt til Bladet fra Læsø, vil jeg forsøge at faa københavnske Drengene til at interessere sig lidt for deres Jævndrende paa et af Danmarks mest afsides Steder.

Mange Elever i »Det danske Selskabs Skole« har vist tegnet Læsø som det første geografiske Kort med rødt og blaat, ikke at forglemme den lilla Farve, vi brugte til at betegne Heder med. Og naar vi saa havde moret os lidt over den lange morsomme Ø, der ender i en Krog, Syrodde, saa tænkte vi ikke mere paa det. Og dog er Læsø paa mange Maader et mærkeligt lille Stykke Danmark, baade ved sin Natur og ved den Maade, Livet her maa leves paa.

Hvis du skal til Jylland en Gang i en Sommerferie og skulde have Lyst til at gøre en lille Afstikker til Læsø, da maa du helst være lidt søstærk eller vælge godt Vejr; thi Læsørende er slem, og Læsødamperen er lille. Og har du vel overstaaet de to Timers Sejlads, maa du ikke afskrækkes af det første Indtryk, for det minder mest om de Billeder, man ser af de smaa Kolonier i vore nordlige Bilande, kun er Fjældene her Sandskrænter og lave Klitter. Men naar man saa sætter sig paa sin Cykle — for Diligencen er saa

kedelig — saa ser man ganske vist den første halve Mil kun trist Hede og daarlige Marker. Snart kan man dog ikke mere se Havet, og Landet bliver venligere og frugtbart, smaa Plantager viser sig hist og her, og midt inde paa Øen ved »Hovedstaden« Byrum, er alt saa frugtbart og smilende med Haver og Smaaskove rundt om, at man tror sig paa Sjælland eller Jyllands Østkyst. Men fortsætter du endnu $\frac{1}{2}$ Mil ud ad Landevejen, saa kommer du til Øens smalle Del, hvor den kun er $\frac{1}{2}$ Mil bred, og der hører de gode Marker og Skovene op; men saa er her kønt paa anden Maade, idet du har Havet paa den ene Side — mod Syd — og mod Nord ser du Højsandene, Læsøs Alper.

Havet er her ganske grundt, og om Sommeren ser man Baadene ligge langt ude paa Havet som store Fugle; og Maager og andre Søfugle spadserer helt op til Vejen, du kører paa. Og mod Nord ser du de hyggelige Læsøhuse med deres morsomme gamle Tangtage ligge spredte paa den magre Jord helt op til Højsandene; men alle disse smaa Læsøhuse ligger saa venlig og kønt omgivne af Haver og smaa Granplantninger. Endelig ser du langt forude den lille By Østerby med sine mange nye Tegltage; i klart Vejr ser det ud, som om Byen flød paa Havet — et helt lille Venedig. — Naar du kommer der ud, er der Nord for Byen store dejlige Heder med et

Tæppe af Kløkkelyng og fulde af Blaabær og Sortebær. Helt ude ved Havet mod Nord er der høje Klitter, den højeste er »Danzigmanden«, hvorfra man har en herlig Udsigt over Havet til alle Sider og den morsomme gamle Ø ved dine Fødder. Herfra er der endnu langt til selve »Syrodde«, men der er kun Sand. Men morsomst paa Øen er »Højsandene« og Rønnerne. Højsandene strækker sig i en Længde af $1\frac{1}{2}$ Mil paa Øens Nordside, og en Tur derop en Sommerdag, det er dejligt, og den overtræffes kun af en Tur til Hornfiskerøen.

En stor Del af Højsandene var for 150 Aar siden Læsøs mest frugtbare Del, og her laa den største By. Men Sandflugten ødelagde Markerne og tvang Beboerne til at flytte Gaardene længere ind i Landet; endnu findes Ruiner af Byens Kirke der, den gamle Hals Kirke. Nu er der tre høje Klitrækker indenfor hinanden med store kønne Dale imellem, og i Dalene vokser smaa Birkelunde og alenhøjt Lyng og Bærris. Flere Steder mellem Klitterne findes ret store Søer, de saakaldte »Foldgaarde«, deri lever en Masse Fuglevildt. Hvor Klitterne holder op, er der én $\frac{1}{2}$ Fjerdingvej bred Lynghede ud til Havet; i de lave Klitter yderst derude ligger en hel Række smaa lyngtættede Hytter gravede ind; der bor Hummerfiskerne to. Maaneder i Forsommeren, for der er stort Hummerfiskeri ved Læsø. Desuden skydes der en Masse Edderfugle, vilde Gæs og vilde Svaner. Og der er vist ikke mange, der tænker paa, at der paa Læsø dræbes mange Sæler; de vover sig op i Klitterne, hvor de klasker omkring, gøende som Hunde. Læsøboerne koger selv Tran af dem, og Sæler, Edderfugle og vilde Svaner er mange Læsøfiskeres eneste Vinterfortjeneste.

Paa Sydsiden og den brede Del af Øen ligger saa de store Rønner, Langerøn, Kringelrøn og Honfiskerøn; og derude lever om Sommeren store Flokke af Køer og Faar fra tidligt Foraar til sent Efteraar. Turen til Hornfiskerøn er besværlig, men har man vadet derud, undertiden i Mil i Vand til midt paa Benene, saa er der ogsaa morsomt derude. For det første kan man nu der selv stange Rødspætter, Skrupper med en Stang med en Krog i Spidsen, og det er Sjøv; man kan se dem saa tydelig svømme rundt i det klare Vand.

Og lidt ude paa Havet ligger saa den store Fiskerflaade af Læsøbaade, der hele Forsommeren ligger derude for at fange Aal og Hornfisk. Og er man nu gode Venner med en af Fiskerne, saa bliver man afhentet i en lille Jolle, og saa kommer man ombord i hans Fartøj, hvor man baade faar set Garnene trækkes ind, og hvor man bliver gæstfrit trakteret med det bedste »Huset« formaar. En Dag paa Hornfiskerøn og Fiskeflaaden er saa fornøjelig og interessant, at den glemmer man aldrig.

I næste Artikel lidt om mine Venner, Drengene paa Læsø.

Lidt om „Georg Stage“

af KARL GALLE.

»Georg Stage« er et Skoleskib; det vil sige, et Skib, hvor unge Mennesker, særlig Drengene fra 14 — 18 Aar uddanner sig til Sømand.

Det var Frederik Stage, som fik Ideen, da han selv vidste hvad det betød ikke at kunne noget rigtigt. Sammen med Kaptajn Jespersen og C. A. Bruun fik Tanken først rigtig fast Form. Frederik Stage byggede et Jernskib, stort nok til at rumme 80 Elever og en mindre Dampmaskine, og Skibet lod han kalde »Georg Stage« efter

sin afdøde Søn. Skibet er udmærket indrettet som Øvelsesskib. Ved et Møde 1882, den 16de Februar, blev der stiftet en Forening under Navnet »Georg Stages Minde«. Endelig var det kommet saa vidt, at den efter at Staten var traadt til, kunde begynde sin Virksomhed.

Det første og vigtigste, der var at lære for Drengene, var *Vagten*. For *Skibsbrande* er Drengene delt i forskellige Hold til at passe paa, hver paa sin bestemte Plads, og særlig gælder det at passe paa, hvis der skulde udbryde Brand, at Drengene ikke »taber Hovedet«.

Kompasset med sine 32 Streger maa enhver Sømand lære.

At *lodde* er vanskeligt, og der fordres mange Kræfter til det. Derfor læres det mens Skibet ligger i Ro; saa er det lettere, naar det skal sejle.

Sejlmånøvre drives i stor Udstrækning. Drengene bliver delt i Hold, et til hver Mast, hvor de øves i at passe Sejlene, kante, rebe, strække og beslaa, flere Gange om Dagen.

Ankeret foretages der ogsaa Øvelser med. Desuden lærer de meget andet. De lærer at ro, først med een Aare og senere med to Aarer. De lærer ogsaa at vrikke Prammen.

Klokken 5^{1/2} skal Drengene ud af Køjen. 1/4 Time faar de til at klæde sig paa, løse Køjen, rulle den sammen og stuve den ned. Den næste halve Time gaar til Morgenvaskning og Tedrikning. I køligt Vejr vasker Eleverne den blottede Overkrop, Hoved og Hals i store Baljer. De blødagtige af Drengene krymper sig i Begyndelsen ved denne kølige Dukkert; men efter nogle faa Ugers Forløb møder de med et kækt Ansigt, takket været de modigere Kammeraters Eksempel og Haan.

Sønnen er nu gnedet af Øjnene; alle er nu spillevende, og som

Drengene i den Alder plejer at være, sultne. Hurtigt samler de sig om Banjens Bord, hver Bak for sig, med deres »Mugge« fyldt med Te og kaster sig med Iver over den varme Te og de Bjærge af Skibstvebakker med Smør, der serveres af dem selv under Baksformandens Kontrol. Efter kort Tids Forløb har de unge kraftige Tænder knust de ca. 200 Skibstvebakker, som medgaar til Morgenmaaltidet.

Kl. 11^{1/2} Formiddag varskos der til Skafning (Spising). De, som har Bakstørn under Baksformændenes Opsigt dækker Bordene, de andre klarer op paa Dækket og bringer alt i Orden. Efter et Kvarters Forløb samles Drengene om de lange Bordé paa Banjerne, hver faar en rigelig Portion god Mad udleveret, og et Øjeblik efter høres kun Spisegrejernes Raslen og Skonrokkernes hastige Knusen.

Under Skafningen har de vagthavende Officerer Tilsyn, ikke alene med Drengenes Opførsel i Almindelighed; men ogsaa med Maaden, hvorpaa der spises. Eleverne maa bruge Værktøjerne Kniv, Gaffel og Ske og i det hele opføre sig som Skik er i dannede Kredse.

De, som ikke har Bakstørn, har efter Skafningen fri til Kl. 2^{1/4}. Denne Middagshvile benyttes paa forskellig Maade. Nogle skriver eller læser, andre studerer de mange Tovender, forsøger at udføre de forskellige Stik og Knøb, atter andre leger o. s. v.; men største Partén »slanger« sig paa Dækket, den ene med Hovedet hvilende paa den anden, saa tæt samlede, som det overhovedet er muligt. (Fortsættes.)

Opløsningerne paa Gaaderne i Nr. 1 er:

Gaade: Et Ekko. Lidt Geografi: 1) Niger. 2) Peleponnes. 3) Mailand (Milano).

Thomas Alva Edisons Barndoms- og Ungdomsaar.

En Skildring ved FINN T. B. FRIIS.

(Fortsat.)

Paa Banestrækningen Port Huron-Detroit blev den kvikke Dreng snart alles Yndling. Han fik Eneret paa Avissalget, og han fik en gammel Pakvogn til sin Raadighed. Her indrettede han sit første Laboratorium. Mærkeligt saa det ud i »Als« Vogn. Den ene Halvdel var fyldt med Aviser, Konfektutter og Limonadeflasker, medens den anden Halvdel fremviste en sælsom Samling af Instrumenter og Syreflasker. Konduktørerne kaldte ham spøgende »den lille Professor.«

Men »den lille Professor« glemte ikke sin Bestilling over Bøger og Syreblandinger, Forretningsdriften sad ham i Blodet. Han opdagede hurtigt, at det var paa de Dage Aviserne indeholdt Nyheder fra Krigen mellem Nord- og Sydstaterne, at han tjente Penge.

Saa ser han en Dag i et af Detroit-Bladenes Trykkerier en mægtig Overskrift om et stort Slag med mange Tusind døde og saarede. Raadsnar som han er, har han snart sin Plan færdig. Han faar en Telegrafist, som han kender, til at sende et kort Telegram om Slaget til alle Stationerne ved Banen, og at bede Stationsforstanderne om at skrive Telegrammet paa Tavlerne, hvor Telegrammer om Togforsinkelser ellers bliver opslaaet. Til Gengæld lover Edison ham et Par Tidsskrifter gratis et halvt Aar. Telegrafisten gaar ind paa Forslaget, og en Time efter er alt i Orden.

Straks efter travler han op til Udgifveren af »Detroit Free Press« og beder om 1500 Eksemplarer af Bladet, som han lover at betale den næste Dag. Udgifveren, Mr. Story, mønstrer et Øjeblik den

ivrige Dreng, kradser nogle Ord ned paa en Seddel, og giver ham den, idet han siger: »Naar du afleverer denne Seddel, faar du lige saa mange Aviser, du ønsker.«

Næste Morgen drager Edison af Sted med sin vældige Avispakke.

I Utica, hvor han plejer at sælge to Aviser sælger han straks 40 Stykker. Ved næste Station, Mount Clement, sælger han 150 Numre til dobbelt Pris 10 Cent, ligesaa gaar det paa de andre Stationer.

(Fortsættes.)

Paa Grund af Pladsmangel vil Fortsættelsen af »En vaad Skøjtetur« først komme i Nr. 3.

»SKOLEBLADET« vil nu udkomme den 1ste i hver Maaned, men fremdeles koste 10 Øre pr. Nummer.

Enhver, der køber 5 Numre af Bladet faar et Eksemplar gratis.

Gnister.

Fruen: »Vil de gaa øjeblikkelig, ellers kalder jeg paa min Mand.«

Den paatrængende Tigger: »Deres Mand er ikke hjemme.«

Fruen: »Hvorfor tror de det?«

Tiggeren: »Nej den Mand, der er saa ulykkelig at være gift med dem, er naturligvis kun hjemme til Maaltiderne.«

Den store Skoledreng til Stuepigen: »Hvad skal vi have til Middag i Dag?«

Stuepigen: »Vælling og Torsk.«

Drengen: »Hvad er det for en Torsk, der har fundet paa, at vi skal have Vælling til Middag?«

Stuepigen: »Er Vælling ikke godt nok til Torsk?«

Gadespøg.

Hvad er det, naar en rødhaaret Brygger danser i Sneen paa sin Datters Bryllupsdag?

Hvad er først paa Ammen, midt paa Skammen og dobbelt paa Madammen?